

Η Θεωρία:

προσεγγίσεις, πρότυπα και προγράμματα

Εκπαιδευτική ημερίδα

*Πώς οι βιβλιοθήκες προετοιμάζουν τους πολίτες του 21ου αιώνα:
πληροφοριακός γραμματισμός και άλλα είδη γραμματισμού*

Γραμματισμός και παιδεία

Γραμματισμός

Παιδεία

Τι είναι;

Η Πληροφοριακή Παιδεία βρίσκεται στον πυρήνα της δια βίου μάθησης [...] και αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα.

Εμπεριέχει τις ικανότητες του ατόμου να αναγνωρίζει τις πληροφοριακές ανάγκες και να εντοπίζει, να αξιολογεί, να εφαρμόζει και να δημιουργεί πληροφορίες μέσα σε πλαίσια πολιτιστικά και κοινωνικά

(Διακήρυξη της Αλεξάνδρειας, 2005)

Σημαντικοί σταθμοί

Νοέμβριος 1974: Paul Zurkowski

Τα άτομα που έχουν εκπαιδευτεί στην εφαρμογή των πληροφοριακών πηγών στην εργασία τους μπορούν να ονομαστούν 'information literates'. Έχουν μάθει τεχνικές και δεξιότητες για να χρησιμοποιούν τα διαφορετικά πληροφοριακά εργαλεία, αλλά και τις πρωτογενείς πηγές για να διαμορφώσουν 'πληροφοριακές λύσεις'

στα προβλήματά τους

(Zurkowski 1974, σε Κανάκη σ.15)

Σημαντικοί σταθμοί

Οι πληροφοριακά εγγράμματοι άνθρωποι είναι εκείνοι που έχουν μάθει πώς να μαθαίνουν. Ξέρουν πώς να μαθαίνουν επειδή γνωρίζουν πώς είναι οργανωμένη η πληροφορία, πώς να την εντοπίζουν, και πώς να την χρησιμοποιούν με τέτοιο τρόπο που να μαθαίνουν και άλλοι από αυτούς

(ALA Presidential Committee on Information Literacy, 1989, σε Κανάκη σ.16)

Σημαντικοί σταθμοί

- 1990 The Big6 Skills των Eisenberg & Berkowitz
- 1993 Kulthau's Information Search Process
- 1997 Christine Bruce The 7 faces of information literacy
- 2000 Association of College and Research Libraries, ACRL)
- 2003 The Prague Declaration
- 2012 Moscow Declaration on Media and Information Literacy

Media and Information Literacy (MIL)

Γραμματισμός στα Μέσα και την Πληροφορία

Γραμματισμός στα
Μέσα
και την
Πληροφορία

UNESCO

αναγνωρίζει τον πρωταρχικό ρόλο των πληροφοριών και των μέσων ενημέρωσης στην καθημερινότητά μας.

Αποτελεί τον πυρήνα της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης - δεδομένου ότι δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να **κατανοούν** τις λειτουργίες των μέσων ενημέρωσης και άλλων παρόχων πληροφοριών, να **αξιολογούν** με κριτικό πνεύμα το περιεχόμενό τους και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις ως χρήστες και παραγωγοί πληροφοριών και περιεχομένου

Media and Information Literacy UNESCO

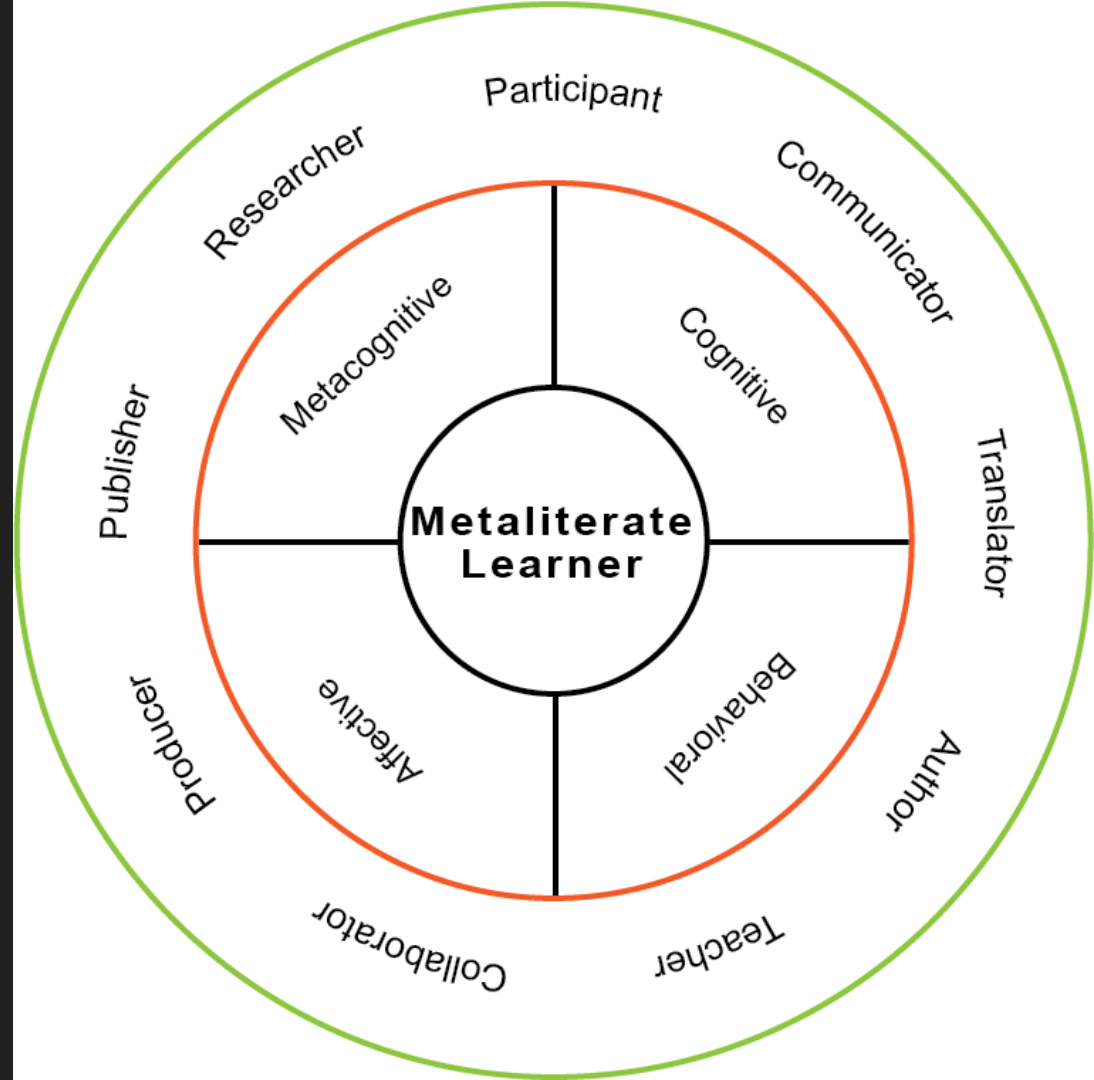
<https://en.unesco.org/themes/media-and-information-literacy>

<http://elab.lms.athabascau.ca/>

<http://milmooc.aub.edu.lb/>

Metaliteracy

“επεκτείνει το πεδίο των παραδοσιακών δεξιοτήτων πληροφοριακού γραμματισμού για να συμπεριλάβει γραμματισμούς, όπως σε αυτά των μέσων, οπτικών, ψηφιακών και πολλές άλλων γραμματισμών που είναι κρίσιμοι για τα άτομα στη σύγχρονη κοινωνία και εκπαίδευση. Αυτές οι γραμματισμοί απαιτούν ικανότητες στη συνεργατική παραγωγή και ανταλλαγή πληροφοριών σε συμμετοχικά περιβάλλοντα” (Mackey & Jacobson 2013)

*The Metaliterate Learner Figure
by Tom Mackey, Trudi Jacobson, and Roger Lipera*

[The Roles of the Metaliterate Learner](#)

Εθνικά Πρότυπα: ΗΠΑ, Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

Association of College and Research Libraries
(ACRL) - 2016

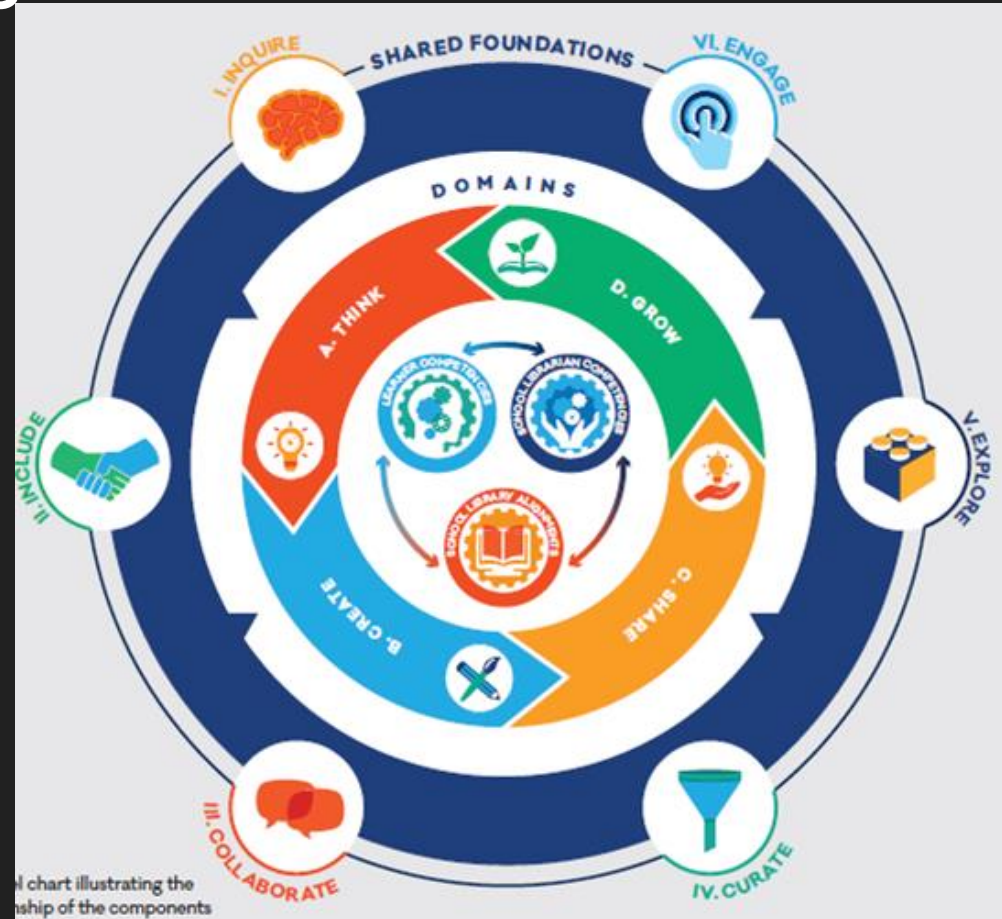

Πληροφοριακός γραμματισμός είναι το ολοκληρωμένο σύνολο των ικανοτήτων που περιλαμβάνουν την στοχαστική ανακάλυψη της πληροφορίας, την κατανόηση του τρόπου παραγωγής της πληροφορίας και αξιολόγησης της γνώσης και της χρήσης της πληροφορίας στη δημιουργία νέας γνώσης και ηθικής συμμετοχής σε κοινότητες γνώσεων

Σχολικές βιβλιοθήκες

American Association of
School Librarians

<https://standards.aasl.org/>

Ηνωμένο Βασίλειο

Information Literacy Group

<https://infolit.org.uk/>

Journal of Information
Literacy

<https://ojs.lboro.ac.uk/JIL/>

The Information Literacy
Conference

<https://www.lilconference.com>

“Information literacy is the ability to think critically and make balanced judgements about any information we find and use. It empowers us as citizens to develop informed views and to engage fully with society.”

CILIP DEFINITION OF INFORMATION LITERACY 2018

Αυστραλία

Australian Library and
Information Association

Statement on Information Literacy

Australian Library and Information Association (ALIA) and Australian School Library Association (ASLA)

*Η δυνατότητα εντοπισμού, διαχείρισης και χρήσης πληροφοριών για τη δημιουργία προϊόντων πληροφοριών με τη χρήση ποικίλων μεθόδων έρευνας αποτελεί βασική συνιστώσα κάθε προγράμματος πληροφοριακής παιδείας. Απαιτείται ένα πλαίσιο για να διασφαλιστεί ότι όλες οι στοχοθετημένες δεξιότητες εντοπίζονται και διδάσκονται στρατηγικά και διαδοχικά στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών του σχολείου. Στόχος αυτού του πλαισίου είναι η ανάπτυξη ιδιαίτερα **ικανοποιημένων** χρηστών και δημιουργών πληροφοριών*

Δημόσιες βιβλιοθήκες

Διαδικτυακή συλλογή
μαθημάτων

Public Library Association

2013 [Institute of Museum and
Library Services](#)

2016 Δημόσια Βιβλιοθήκη
Σικάγο

Howard
COUNTY Library
SYSTEM

inform + instruct + interact = educate

LIBRARIES = EDUCATION

SELF-DIRECTED
EDUCATION

RESEARCH
ASSISTANCE &
INSTRUCTION

INSTRUCTIVE &
ENLIGHTENING
EXPERIENCES

Μοντέλα

The big6 Skills

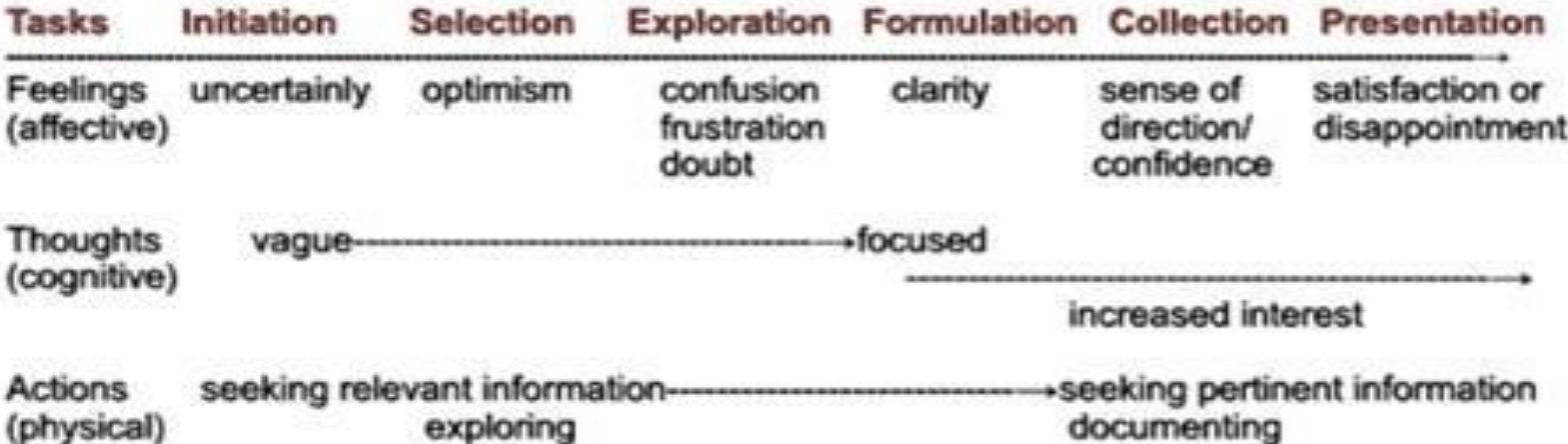
Information Problem-Solving
Approach

<https://thebig6.org/>

Kulthau's Information Search Process

Model of the Information Search Process

Όμως

Όταν προτείνουμε πρότυπα για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, κάνουμε την υπόθεση ότι σε γενικό επίπεδο η πληροφοριακή παιδεία περιλαμβάνει τις ίδιες διαδικασίες σε όλα τα πλαίσια και σε όλους τους θεματικούς τομείς. Είναι πιθανόν η έννοια να περιβάλει διαφορετικές δεξιότητες σε κάποιους χώρους. Ως εκ τούτου, οι χρήστες αυτών των προτύπων πρέπει να διευρύνουν την εφαρμογή κάθε προτύπου, αντί να θεωρούν ότι είναι κατάλληλο

Bundy 2004b σε Κανάκη σ. 23

The University of Sheffield

<http://idl.group.shef.ac.uk/>

[What is information and digital literacy?](#)

- ➔ Introduction.
- ➔ Discovering.
- ➔ Understanding.
- ➔ Questioning.
- ➔ Referencing.
- ➔ Creating.
- ➔ Communicating.
- ➔ Implementing the framework.

Open University, UK

Digital and Information Literacy Framework

Five Competence Areas

- **Understand and engage in digital practices**
- **Find information**
- **Critically evaluate information, online interactions and online tools**
- **Manage and communicate information**
- **Collaborate and share digital content**

Αναφορές

Κανάκη, Χ. (2015). *Πληροφοριακή Παιδεία: Η σχέση των φοιτητών με την πληροφορία*. Κλειδάριθμος.

Allan, B. (2016). *Emerging strategies for supporting student learning*. London: Facet Publishing.

AASL Standards Framework for Learners pamphlet. (2018). [online] American Association of School Librarians. Available at: <https://standards.aasl.org/wp-content/uploads/2017/11/AASL-Standards-Framework-for-Learners-pamphlet.pdf> [Accessed 27 Nov. 2019].

Arahova, A. (n.d.). *Φάροι της Κοινωνίας της Πληροφορίας Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ Translation in Greek*. [online] Available at: <https://www.ifla.org/files/assets/wsis/Documents/BeaconInfSoc-gr.pdf> [Accessed 28 Nov. 2019].

Australian Library and Information Association (2016). *ALIA-ASLA policy on information literacy in Australian schools*. [online] Australian Library and Information Association. Deakin, ACT: Australian Library and Information Association. Available at: <https://read.alia.org.au/alia-asla-policy-information-literacy-australian-schools> [Accessed 6 Dec. 2019].

e-Lab Courses. (n.d.). *UNESCO and Athabasca University Media and Information Literacy and Intercultural Dialogue (MILID) Course*. [online] Available at: <http://elab.lms.athabascau.ca/> [Accessed 2 Dec. 2019].

Μπουγατσέλη, Ε., Αθηνά Σουλιώτη και Ασπασία Τόγια (2015). *Πληροφοριακός γραμματισμός και εκπαίδευση φοιτητών/τριών παιδαγωγικών τμημάτων: η περίπτωση του ΠΤΔΕ της Παιδαγωγικής Σχολής του ΑΠΘ*. *HealJournal*, [online] 1(2), pp.15–27. Available at: <http://healjournal.seab.gr/index.php/hli/article/view/67> [Accessed 26 Nov. 2019].

Framework for Information Literacy for Higher Education (2015), American Library Association, February 9, 2015. Available at: <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/issues/infolit/framework1.pdf> [Accessed: 28 Nov. 2019]

Information Literacy Group (2018). *CILIP Definition of Information Literacy 2018*. [online] CILIP. Available at: <https://infolit.org.uk/ILdefinitionCILIP2018.pdf> [Accessed 27 Nov. 2019].

Mackey, T., Jacobson, T. and Lipera, R. (2015). *The Metaliterate Learner*. *Canvas.net*. Available at: <https://learn.canvas.net/courses/591/pages/what-is-metaliteracy> [Accessed 3 Dec. 2019].

Mackey, T. and Jacobson, T. (2013). *What's in a Name?: Information Literacy, Metaliteracy, or Transliteracy*. [online] Slideshare.net. Available at: <https://www.slideshare.net/tmackey/acrl-2013> [Accessed 2 Dec. 2019].

Media and Information Literacy Massive Open Online Course. (n.d.). [online] Available at: <http://milmooc.aub.edu.lb/> [Accessed 27 Nov. 2019].

Njlaconference.info. (2013). *Speaking of Speakers: Valerie Gross | NJ Library Association Conference*. [online] Available at: <http://njlaconference.info/content/speaking-speakers-valerie-gross> [Accessed 2 Dec. 2019].

Public Library Association (n.d.). DigitalLearn. [online] Digitallearn.org. Available at: <https://www.digitallearn.org/> [Accessed 2 Dec. 2019].

Shef.ac.uk. (2018). Information and Digital Literacy at The University Of Sheffield. [online] Available at: <http://idl.group.shef.ac.uk/> [Accessed 1 Dec. 2019].

TheBig6.org (2019). *TheBig6.org*. [online] TheBig6.org. Available at: <https://thebig6.org/> [Accessed 1 Dec. 2019].

Unesco (2019). *Media and Information Literacy*. [online] UNESCO. Available at: <https://en.unesco.org/themes/media-and-information-literacy> [Accessed 9 Nov. 2019].

Visithowardcounty.com. (2016). *Howard County Library System*. [online] Available at: <https://www.visithowardcounty.com/listings/howard-county-library-system/93/> [Accessed 3 Dec. 2019].